

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια καλύτερη λειτουργία της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης σύμφωνα με την οδηγία για τις υπηρεσίες»

[COM(2011) 20 τελικό]

(2011/C 318/18)

Εισηγητής: ο κ. **Martin SIECKER**

Στις 27 Ιανουαρίου 2011, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το θέμα:

«Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια καλύτερη λειτουργία της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης σύμφωνα με την οδηγία για τις υπηρεσίες»

COM(2011) 20 τελικό.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 23 Ιουνίου 2011.

Κατά τη σύνοδο ολομέλειας της 13ης και 14ης Ιουλίου 2011 (συνεδρίαση της 13ης Ιουλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 134 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 3 αποχές..

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την επιθυμία της Επιτροπής να βελτιώσει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών. Θεωρείται αυτονόητο ότι πρέπει να αρθούν όλα τα εμπόδια που υφίστανται με τη μορφή επιμεριστικών, αδικαιολόγητων ή δυσανάλογων απαιτήσεων. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει, συνεπώς, την πρωτοβουλία εκσυγχρονισμού των δημόσιων υπηρεσιών με την ίδρυση των επονομαζόμενων «κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης». Η διοικητική συνεργασία στην περίπτωση διασυνοριακών υποθέσεων δεν μπορεί παρά να επιδοκιμαστεί. Πρέπει όμως να επεκταθεί σε τομείς πολιτικής στους οποίους διακυβεύεται η τήρηση υποχρεώσεων.

1.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί πρόωρα τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με τις επιδράσεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες και τη λειτουργία του τομέα των υπηρεσιών. Η οδηγία ισχύει εδώ και λίγα μόνο χρόνια. Το γεγονός ότι όλα τα κράτη μέλη δεν είναι εξίσου ικανοποιημένα με την οδηγία και πρέπει να την ενσωματώσουν με διαφορετικό τρόπο στη νομοθεσία τους είναι ένα στοιχείο που περιπλέκει τα πράγματα και δεν καλύπτεται στην ανακοίνωση. Ο τομέας των υπηρεσιών είναι μεγάλος και πολύπλοκος και περιλαμβάνει πολλούς κλάδους. Θα χρειαστεί χρόνος για τον εξορθολογισμό της ενιαίας αγοράς για τις υπηρεσίες μέσω της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

1.3 Η οδηγία για τις υπηρεσίες καταρτίστηκε στο πλαίσιο της παλαιάς Συνθήκης, στην οποία το οικονομικό συμφέρον αποτελούσε ακόμη την κύρια προτεραιότητα της ενιαίας αγοράς. Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας αναρρώθηκε η υπεροχή της οικονομίας έναντι των άλλων συμφερόντων τα οποία τοποθετούνται πλέον στο ίδιο επίπεδο. Θα ήταν ενδιαφέρον να διερευνηθεί η φύση της σχέσης μεταξύ της νομοθεσίας και της νομολογίας που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της παλαιάς και της νέας Συνθήκης. Στη γνωμοδότησή της σχετικά με την πράξη για την ενιαία αγορά, η ΕΟΚΕ συνέστησε να επανεξεταστεί η οδηγία περί απόσπασης υπό το πρίσμα της νέας Συνθήκης. Θα ήταν ενδιαφέρον να διαπιστωθεί αν η αξιολόγηση

των αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δίνουν προτεραιότητα στην ενιαία αγορά (πρώην άρθρο 49) μπορεί να ανοίξει νέες προοπτικές.

2. Κύρια σημεία της ανακοίνωσης της Επιτροπής

2.1 Αν και οι υπηρεσίες αποτελούν βασική κινητήρια δύναμη της οικονομίας της ΕΕ, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά υπηρεσιών δεν έχει αναπτύξει ακόμη το πλήρες δυναμικό της. Ως εκ τούτου, τονίζει στην ανακοίνωσή της για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» ότι βάσει της σχετικής οδηγίας, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια πιο ολοκληρωμένη εσωτερική αγορά για τις υπηρεσίες⁽¹⁾. Επιπλέον, στην ανακοίνωσή της «Προς μία πράξη για την ενιαία αγορά», τονίζει με έμφαση ότι η ενιαία αγορά υπηρεσιών πρέπει να εμβυθυνθεί⁽²⁾. Όλα αυτά χρειάζονται για να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις του τομέα των υπηρεσιών να αναπτυχθούν και να βελτιώσουν τη θέση τους στον παγκόσμιο χώρο, ώστε να μπορέσουν να δημιουργήσουν ακόμη περισσότερες θέσεις εργασίας.

2.2 Η έγκριση της οδηγίας για τις υπηρεσίες τον Δεκέμβριο του 2006⁽³⁾ και η επακόλουθη εφαρμογή της σηματοδότησαν την απαρχή της βελτίωσης της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών. Με το κείμενο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπόρεσε να απλοποιήσει το ρυθμιστικό πλαίσιο και, χάρη στους νόμους που θεσπίστηκαν για την εφαρμογή της οδηγίας στα κράτη μέλη, καταργήθηκαν εκατοντάδες περιττές ή δυσανάλογες απαιτήσεις σε όλη την Ευρώπη.

2.3 Η οδηγία για τις υπηρεσίες προβλέπει μια «διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης» από ομοτίμους. Το 2010, τα κράτη μέλη, καθώς και το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ισλανδία έχουν αξιολογήσει σχεδόν 35 000 νομικές υποχρεώσεις οι οποίες ισχύουν για τις επιχειρήσεις, κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών. Πρόκειται

⁽¹⁾ COM(2010) 2020 τελικό

⁽²⁾ COM(2010) 608 τελικό

⁽³⁾ Οδηγία 2006/123/ΕΚ

τόσο για απαιτήσεις σχετικά με την εγκατάσταση (συμφωνίες παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης, εδαφικοί περιορισμοί ή περιορισμοί εκμετάλλευσης κεφαλαίου), όσο και για απαιτήσεις σχετικά με τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών (υποχρεώσεις καταχώρησης, κοινοποίησης ή ασφάλισης).

2.4 Το πιο εμφανές συμπέρασμα που προέκυψε από τη διαδικασία αυτή είναι ότι σε ορισμένους κλάδους υπηρεσιών, οι εργασίες για την ενοποίηση της αγοράς δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί. Σύμφωνα με την Επιτροπή, το βασικό πρόβλημα έγκειται στο ότι δεν έχουν αρθεί από τη νομοθεσία όλων των κρατών μέλη όλα τα εμπόδια που εισάγουν διακρίσεις ή δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η εφαρμογή των νόμων που καταργούν τα εμπόδια αυτά. Εκτός αυτού, τα κράτη μέλη εξακολουθούν συστηματικά να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα ορισμένες υπηρεσίες σε συγκεκριμένους φορείς.

2.5 Για την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών, η Επιτροπή προτείνει μια σειρά δράσεων οι οποίες πρέπει να εφαρμοστούν τους επόμενους δεκαοκτώ μήνες. Πρόκειται για τα εξής:

- Ένα «έλεγχος επιδόσεων» της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών με σκοπό την αξιολόγηση της κατάστασης από την άποψη των χρηστών (επιχειρήσεις, ελεύθεροι επαγγελματίες, καταναλωτές).
- συγκεκριμένες δράσεις για την άρση των υπόλοιπων άδικων ρυθμιστικών εμποδίων που παρακωλύουν την ανάπτυξη του δυναμικού της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών.
- εύστοχες δράσεις για την περισσότερο έμπρακτη ενοποίηση της αγοράς υπηρεσιών.

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των νομικών μέσων που έχουν στη διάθεσή τους οι φορείς παροχής υπηρεσιών σε εθνικό επίπεδο σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς από τις εθνικές αρχές, και θα αποφασίσει για τα επόμενα βήματα που πρέπει να γίνουν πριν το τέλος του 2012.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η Επιτροπή επισημαίνει ορθώς ότι η ενιαία αγορά στον τομέα των υπηρεσιών δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά εργαλείο για τη βελτίωση της καθημερινής λειτουργίας και της ζωής των επιχειρήσεων και των πολιτών. Θα ήταν σκόπιμο να αξιολογηθεί περισσότερο η συμβολή της ενιαίας αγοράς στην υλοποίηση αυτών των οριζόντιων στόχων. Η οδηγία για τις υπηρεσίες καταρτίστηκε στο πλαίσιο της παλαιάς Συνθήκης, στην οποία το οικονομικό συμφέρον αποτελούσε ακόμη την κύρια προτεραιότητα της ενιαίας αγοράς. Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, τα άλλα συμφέροντα δεν υπόκεινται πλέον στην οικονομική ευημερία, αλλά τοποθετούνται στο ίδιο επίπεδο. Θα ήταν ενδιαφέρον να διερευνηθεί η φύση της σχέσης μεταξύ της νομοθεσίας και της νομολογίας που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της παλαιάς και της νέας Συνθήκης. Στη γνωμοδότησή της σχετικά με την πράξη για την ενιαία αγορά, η ΕΟΚΕ συνέστησε να επανεξεταστεί η οδηγία περί απόσπασης υπό το πρίσμα της νέας Συνθήκης. Θα ήταν ενδιαφέρον να διαπιστωθεί αν η αξιολόγηση των αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δίνουν προτεραιότητα στην ενιαία αγορά (πρώην άρθρο 49) μπορεί να ανοίξει νέες προοπτικές.

3.2 Οι αξιολογήσεις που έγιναν μέχρι τώρα επικεντρώθηκαν πάρα πολύ στη ρύθμιση αφεαυτή, γι αυτό και μπορεί να έχουν υπερβολικά «τεχνοκρατικό» χαρακτήρα. Συνεπώς, οι ρυθμίσεις που

ισχύουν σε ένα κράτος μέλος για ορισμένα επαγγέλματα μπορεί να δικαιολογούνται από την επιδίωξη της ποιότητας των αντίστοιχων υπηρεσιών και, ως εκ τούτου, να εξυπηρετούν το συμφέρον των πολιτών. Σε περίπτωση που οι κανόνες αυτοί χαρακτηριστούν εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών σε διασυνοριακό επίπεδο, αυτό δεν θα πρέπει να συνεπάγεται την αυτόματη κατάργησή τους. Τα συμφέροντα των καταναλωτών και των εργαζομένων σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να υπερισχύουν ζητημάτων που σχετίζονται με τις οικονομικές ελευθερίες. Ένας περιορισμός πρέπει να καταργείται μόνο όταν βασίζεται πραγματικά σε διακρίσεις και κίνητρα που δεν δικαιολογούνται.

3.3 Η ΕΟΚΕ θεωρεί πρόωρα τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με τις επιδράσεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες και τη λειτουργία του τομέα των υπηρεσιών. Η οδηγία ισχύει εδώ και λίγα μόνο χρόνια. Το γεγονός ότι όλα τα κράτη μέλη δεν είναι εξίσου ικανοποιημένα με την οδηγία και πρέπει να την ενσωματώσουν με διαφορετικό τρόπο στη νομοθεσία τους είναι ένα στοιχείο που περιπλέκει τα πράγματα και δεν καλύπτει στην ανακοίνωση. Ο τομέας των υπηρεσιών είναι μεγάλος και πολύπλοκος, περιλαμβάνει δε πολλούς κλάδους. Θα χρειαστεί χρόνος για τον εξορθολογισμό της ενιαίας αγοράς για τις υπηρεσίες μέσω της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

3.4 Το έγγραφο αφορά τόσο την ελευθερία εγκαταστάσεως όσο και την ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών, που είναι δύο διαφορετικές έννοιες. Οι απαιτήσεις σχετικά με την εγκατάσταση αποτελούν κατά κύριο λόγο εθνική αρμοδιότητα, ενώ η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο των οικονομικών ελευθεριών ανάγεται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία. Η επίτευξη μιας καλής ισορροπίας στην προκειμένη περίπτωση εναπόκειται στα κράτη μέλη.

3.5 Συνιστάται επίσης να διευκρινιστεί σαφέστερα ποιες υπηρεσίες συνιστούν διασυνοριακές υπηρεσίες καθώς και σε τι αντιστοιχούν τα στοιχεία που αναφέρονται στην ανακοίνωση. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η οδηγία για τις υπηρεσίες καλύπτει το 40 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ. Σε άλλο σημείο της ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι ο τομέας των υπηρεσιών αντιπροσωπεύει περίπου το 70 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ. Αυτό υποδηλώνει ότι οι διασυνοριακές υπηρεσίες αντιστοιχούν σε περισσότερο από το ήμισυ του κύκλου εργασιών του τομέα των υπηρεσιών, πράγμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί με κάποια επιφύλαξη.

3.6 Η ανακοίνωση περιλαμβάνει διάφορες υποθέσεις οι οποίες είναι είτε ανεξέλεγκτες, είτε στην καλύτερη περίπτωση αμφίβολες, ενώ η Επιτροπή τις υιοθετεί αβίαστα. Στην παράγραφο 5.1, η Επιτροπή εκφράζει υψηλές προσδοκίες για τα αποτελέσματα των «ελέγχων επιδόσεων» που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί μαζί με τα κράτη μέλη, τη στιγμή που ορισμένα από αυτά εμποδίζουν την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών.

3.7 Στο κεφάλαιο 2, η Επιτροπή αναφέρει ότι, σύμφωνα με συντηρητικές εκτιμήσεις, η εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες μπορεί να αποφέρει οικονομικά οφέλη μέχρι 140 δισ. ευρώ, μέγεθος που αντιστοιχεί σε αύξηση του ΑΕγχΠ της ΕΕ κατά 1,5 %. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από μια μελέτη του 2007 που διενεργήθηκε από το Κεντρικό Γραφείο Προγραμματισμού των Κάτω Χωρών, λίγο μετά την έκδοση της οδηγίας για τις υπηρεσίες, όταν οι προσδοκίες για τα αποτελέσματά της δεν είχαν υπονομευθεί από την κρίση που προέκυψε αργότερα. Το σημείο αυτό θα πρέπει επίσης να αντιμετωπιστεί με κάποιες επιφύλαξεις.

3.8 Η διαδικασία για την εξέταση της αμοιβαίας αξιολόγησης που διενεργήθηκε το 2010, η οποία συζητείται στα κεφάλαια 3 και 4, εγείρει πολλά ερωτήματα. Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή αναφέρει ότι η εν λόγω αμοιβαία αξιολόγηση «οδήγησε στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς χωρίς προηγούμενο» στα κράτη μέλη, χωρίς να διευκρινίζει ποια είναι ακριβώς η επίδραση που άσκησε. Μπορεί μεν να προκάλεσε έντονη δραστηριοποίηση σε ορισμένες δημόσιες διοικήσεις κρατών μελών, ποιες είναι όμως οι πρακτικές συνέπειες και ο συγκεκριμένος αντίκτυπος που είχε στην ενιαία αγορά για τις υπηρεσίες;

3.9 Η Επιτροπή δεν εκφράζεται με σαφήνεια σχετικά με την ιεράρχηση των διαφόρων πιθανών οριζόντιων στόχων που επιδιώκει η ΕΕ. Αυτό αντανακλάται, μεταξύ άλλων, στην ασάφεια σχετικά με τη δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν, επικαλούμενα το κοινό καλό, κανόνες που μπορεί να έχουν περιοριστικά αποτελέσματα. Τα ερωτήματα που σχετίζονται με τη δυνατότητα αυτή αξίζουν μια γενικότερη κοινωνική συζήτηση, ιδίως αν ληφθεί υπόψη η αναφερόμενη στην έκθεση Μοντι έλλειψη υποστήριξης του κοινού στο ευρωπαϊκό εγχείρημα.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την επιθυμία της Επιτροπής να βελτιώσει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς υπηρεσιών. Θεωρείται αυτονόητο ότι πρέπει να αρθούν όλα τα εμπόδια που υφίστανται με τη μορφή επιμεριστικών, αδικαιολόγητων ή δυσανάλογων απαιτήσεων. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει, συνεπώς, την πρωτοβουλία εκσυγχρονισμού των δημόσιων υπηρεσιών με την ίδρυση των επονομαζόμενων «κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης». Η διοικητική συνεργασία στην περίπτωση διασυνοριακών υποθέσεων δεν μπορεί παρά να επιδοκιμαστεί. Πρέπει όμως να επεκταθεί σε τομείς πολιτικής στους οποίους διακυβεύεται η τήρηση υποχρεώσεων.⁽⁴⁾

4.2 Σύμφωνα με την οδηγία για τις υπηρεσίες, μόνο τα ηλεκτρονικά «κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης» είναι υποχρεωτικά. Αρκετά κράτη μέλη έχουν επίσης δημιουργήσει και φυσικά «κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης», τα οποία και προσφέρουν μια διαφορετική, προορατική και ευρύτερη εξυπηρέτηση σε επιχειρηματίες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε άλλα κράτη μέλη. Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι αυτά τα σημεία επαφής πρέπει να προσφέρουν εύκολη πρόσβαση στο κοινό, όχι μόνο στην τοπική αλλά και σε διάφορες ξένες γλώσσες, παρέχοντας και τη δυνατότητα ηλεκτρονικής καταχώρησης. Η ΕΟΚΕ θα επιθυμούσε να γνωρίζει περισσότερα για τις εμπειρίες των επιχειρηματιών με τις διάφορες προσεγγίσεις και ζητά από την Επιτροπή να εξετάσει αν τα εν λόγω φυσικά κέντρα εξυπηρέτησης επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα και είναι πιο δημοφιλή από τα ηλεκτρονικά.

4.3 Ο ισχυρισμός ότι ο τομέας των υπηρεσιών συγκαταλέγεται στους πιο καινοτόμους και δυναμικούς τομείς και ότι, συνεπώς, μπορεί να συμβάλει σημαντικά σε μια νέα οικονομική ανάπτυξη ίσως πρέπει να διαφοροποιηθεί κάπως. Βεβαίως, η οδηγία για τις υπηρεσίες συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη της απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει δημιουργήσει πολλές νέες και ποιτικές θέσεις εργασίας. Εντούτοις, πολλές από τις «νέες» θέσεις στον τομέα αυτό αφορούν ανειδίκευτη, μονότονη και κακοπληρωμένη εργασία. Το εντεινόμενο φαινόμενο των φτωχών εργαζομένων, των οποίων η σχέση με αυτές τις νέες υπηρεσίες έχει επισημανθεί σε διάφορες μελέτες, δεν συμβάλλει στη βελτίωση της ευημερίας των ευρωπαίων πολιτών.

4.4 Η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων είναι διαφορετικά πράγματα. Εντούτοις, αρκετές μελέτες δείχνουν ότι η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών χρησιμοποιείται συχνά ως πρόσχημα για την πρόσληψη εργαζομένων. Οι διασυνοριακές υπηρεσίες των οποίων ο μοναδικός σκοπός είναι η πρόσληψη φτηνού εργατικού δυναμικού πρέπει να καταπολεμηθούν. Στην περίπτωση της διασυνοριακής πρόσληψης εργατικού δυναμικού, η αρχή της χώρας της επιχείρησης θα πρέπει να ισχύει στο ακέραιο για την προστασία των συμφερόντων τόσο των εργαζομένων όσο και των καλόπιστων εργοδοτών και για την αποτροπή του αθέμιτου ανταγωνισμού που προκύπτει από τη χρήση δήθεν αυτοαπασχολούμενων ή την καταστράτηγηση των εργασιακών ρυθμίσεων που ισχύουν σε μια χώρα.

4.5 Ο έλεγχος και η επιβολή της τήρησης των όρων απασχόλησης που ισχύουν στη χώρα εργασίας δεν πρέπει να ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως «εμπόδια» ή «φραγμοί» για την ενιαία αγορά υπηρεσιών, εφόσον οι διατάξεις αυτές δεν χρησιμοποιούνται για να αποτρέψουν τον ανταγωνισμό. Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις συλλογικές συμβάσεις δεν είναι μόνο προς το συμφέρον της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων, τα οποία πρέπει να τηρούνται, αλλά και των καλόπιστων εργοδοτών. Αυτό δεν ισχύει μόνο για τις μεγάλες πολυεθνικές, αλλά και για τις ΜΜΕ. Η καταχώρηση και δήλωση που χρειάζονται για να εξασφαλιστεί η τήρηση αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων αποτελούν θεμελιώδεις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών. Η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για τον λόγο αυτό είναι προς το συμφέρον όλων των ενδιαφερομένων, και ωφελεί επίσης τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών.

4.6 Η Επιτροπή επισημαίνει στην ανακοίνωσή της ότι ο όγκος των διασυνοριακών υπηρεσιών στις οικονομικές συναλλαγές εντός της ΕΕ εξακολουθεί να υστερεί των εγχώριων υπηρεσιών. Πολλές υπηρεσίες έχουν τοπικό χαρακτήρα και η διαχείρισή τους εξ αποστάσεως είναι δύσκολη. Η Επιτροπή αναφέρεται ακροθιγώς στο θέμα αυτό, αλλά η παρατήρησή της δεν αντανακλά το μέγεθος και η σημασία αυτής της πτυχής. Τα παραδείγματα που παρέχονται στην ανακοίνωση δεν συμβάλλουν στην αποσαφήνιση των προσδοκιών της Επιτροπής. Φαίνεται ότι πρόκειται περισσότερο για περιστατικά που συνέβησαν σε μερικά κράτη μέλη στα οποία προφανώς η οδηγία για τις υπηρεσίες δεν έχει εφαρμοστεί επαρκώς, αν και η ίδια η οδηγία εμφανίζει θεμελιώδεις ατέλειες.

4.7 Η Επιτροπή επικεντρώνεται κυρίως στον ανταγωνισμό, ο οποίος θα προσφέρει οφέλη στους καταναλωτές από άποψη επιλογών και τιμής. Όμως, οι καταναλωτές έχουν και άλλες σημαντικές προσδοκίες σε ό,τι αφορά τις βασικές υπηρεσίες, όπως προστασία, ασφάλεια, ποιότητα, διαφάνεια των τιμών, δικαίους συμβατικούς όρους, σαφείς και κατανοητές πληροφορίες και εγγυημένη επιστροφή των χρημάτων τους όταν οι υπηρεσίες που παρέχονται δεν είναι ικανοποιητικές. Χρειάζεται επίσης ρύθμιση του τομέα, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να πληγούν τα δικαιώματα των καταναλωτών, όπως συνέβη με την ελευθέρωση του τομέα της ενέργειας και της αγοράς τηλεπικοινωνιών.

4.8 Για την καταπολέμηση της αντιποίησης, την εξασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και για την προσφορά δυνατότητας προσφυγής, όταν ο πάροχος υπηρεσιών αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, οι εγκεκριμένοι επαγγελματίες κάθε κλάδου πρέπει να είναι καταχωρημένοι σε μητρώο προσβάσιμο στο κοινό. Τα προσόντα των καταχωρημένων παρόχων υπηρεσιών θα πληρούν προκαθορισμένες απαιτήσεις και οι επαγγελματίες τους

(4) COM(2008) 703 τελικό.

δεξιότητες πρέπει να ελέγχονται περιοδικά. Όταν οι καταναλωτές θα μπορούν να επιλέγουν υπεύθυνα αξιοποιώντας αυτή τη δυνατότητα, η εμπιστοσύνη στην εγχώρια αγορά θα ενισχυθεί.

4.9 Σε νομικό επίπεδο, η ανακοίνωση υποστηρίζει συνεχώς τη θέσπιση μέσων προσφυγής για τους παρόχους υπηρεσιών, ιδίως τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Αυτή η προσέγγιση είναι υπερβολικά μονόπλευρη: τα νομικά μέσα που αναπτύσσονται για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να εξυπηρετούν όχι μόνο τις επιχειρήσεις αλλά και τους καταναλωτές και τους εργαζόμενους.

4.10 Τα εμπόδια που εγείρονται από τη νομοθεσία των κρατών μελών και εξετάζονται από την Επιτροπή στην παράγραφο 5.2, δεν μπορεί και δεν πρέπει να κρίνονται αποκλειστικά και μόνο από την άποψη του παρόχου της υπηρεσίας. Η σημασία των δραστηριοτήτων που περιορίζονται σε ορισμένες επαγγελματικές ομάδες, οι κεφαλαιουχικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις προκύπτουν επίσης

από κοινωνικά καθορισμένες ποιοτικές απαιτήσεις. Επιπλέον, οι απαιτήσεις αυτές αποσκοπούν στη διασφάλιση της αστικής ευθύνης και στην παροχή στους καταναλωτές και τους εργαζόμενους της δυνατότητας να ασκήσουν προσφυγή.

4.11 Οι αρχές και τα όργανα που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και την τήρηση των κανόνων τονίζουν συχνά το φαινόμενο των «εικονικών εταιρειών» στο διασυνοριακό εμπόριο. Στην περίπτωση αυτή, η εσωτερική αγορά υπηρεσιών αποτελεί αντικείμενο εκμεταλλεύσεως για την παράκαμψη ή την αποφυγή των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων σε πολλές χώρες. Το ίδιο πρόβλημα ανακύπτει όταν γίνεται σε μεγάλη κλίμακα χρήση του καθεστώτος των αυτοαπασχολούμενων, ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για δήθεν ανεξάρτητους επαγγελματίες. Η ΕΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή να ερευνήσει περαιτέρω αυτή τη μορφή στρέβλωσης του ανταγωνισμού εις βάρος καλόπιστων κυρίως επιχειρήσεων, μικρών ή μεγάλων, και, αν χρειαστεί, να λάβει τα κατάλληλα μέτρα.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2011.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON
